



Osnovna šola

Šmartno pri Slovenj Gradcu

Šmartno 69

2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu

Vzgojni načrt Osnovne šole Šmartno pri Slovenj Gradcu

Kazalo

Namen in zakonska podlaga	3
Vzgojne vrednote	5
Vzgojne dejavnosti	6
Proaktivne in preventivne dejavnosti	6
Oblike sodelovanja s starši	7
Svetovanje in usmerjanje	8
Vzgojni postopki	10
Restitucija	10
Mediacija	10
Vzgojni ukrepi, opomini	11
Individualiziran načrt učenca	12
Pohvale, priznanja, nagrade	12

Vsak je genij, ampak če sodimo ribo po tem, kako pleza na drevo bo živel celo življenje v prepričanju, da je neumna. (Albert Einstein)

Namen in zakonska podlaga

Šola ni namenjena samo izobraževanju ampak tudi vzgoji. Osnovna šola Šmartno pri Slovenj Gradcu aktivno sodeluje pri krepitevi, negovanju, vzpodbujanju vrednot, da bo vzgojno izobraževalno delo tako v šoli, kot v širši družbi potekalo nemoteno in ustvarjalno. Vsi zaposleni na šoli izhajamo iz vizije šole, ki vključuje vse deležnike.

Smo šola vedoželjnih učencev, kreativnih učiteljev in zadovoljnih staršev, v kateri doživljamo samopotrditve in uspeh. Smo šola, ki vsestransko razvija otroka, ga vzpodbuja in vzgaja za življenje.

(vizija Osnovne Šole Šmartno)

Z vzgojnim načrtom želimo doseči boljše rezultate pri razvoju, rasti naših učencev v odgovorne, poštene, samozavestne, ustvarjalne ljudi. Osnovna šola Šmartno pri Slovenj Gradcu zagotavlja kakovosten vzgojno izobraževalni proces, varno in vzpodbudno okolje za razvoj in razvijanje potencialov naših učencev.

Pri njegovi pripravi in uresničevanju sodelujejo delavci šole, učenci in starši.

Vzgojni načrt je oblikovan na naslednji zakonski podlagi:

- Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989),
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v R Sloveniji (izdalo MŠŠ, 1995),
- Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (izdalo MŠŠ, avgust 2008),
- Izhodišča kurikularne preнове (pripravil NKS, 1997),
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), 2. člen (cilji vzgoje in izobraževanja),
- Zakon o osnovni šoli (ZOsn): 2. člen (cilji izobraževanja) in 60.d člen (vzgojni načrt šole),

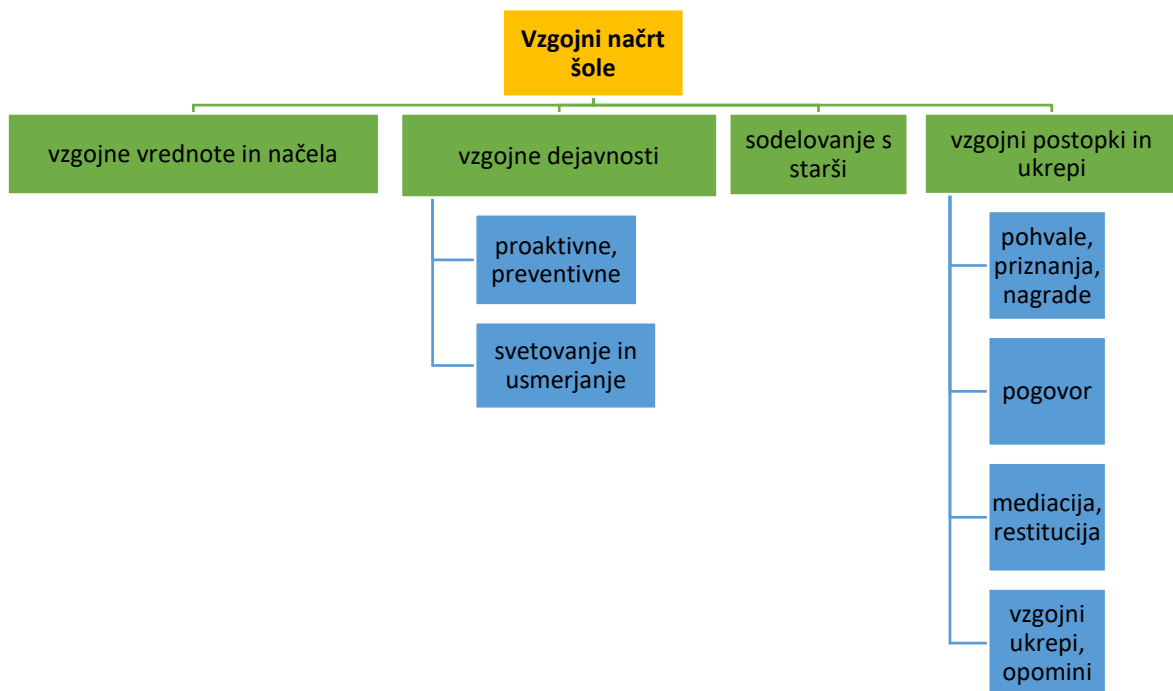
- učnih načrtov za posamezne predmete,
- obvestil ministrstva, pristojnega za šolstvo in šport.

V Vzgojnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.

Vsebina vzgojnega načrta

- Vzgojni cilji (vrednote, načela)
- Vzgojne dejavnosti
- Oblike sodelovanja s starši
- Svetovanje in usmerjanje
- Vzgojni postopki, ukrepi in strategije reševanja problemov
- Vzgojni opomini
- Vzorci zapisnikov in opažanja strokovnih delavcev
- Pravila šolskega reda in Hišni red Osnovne šole Šmartno pri Slovenj Gradcu

Vsebino vzgojnega načrta ponazarja diagram:



Vzgojne vrednote

Vzgojni načrt gradimo na vrednotah sodobne družbe in sicer:

- **Spoštovanje**

je osnovni pogoj za uspešno opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela. Zaposleni morajo pokazati spoštljiv odnos in primeren način komunikacije do učencev, staršev in sodelavcev. Učenci so dolžni spoštovati vse delavce šole, vrstnike in druge ljudi ter upoštevati šolska pravila in navodila učiteljev. Učitelji in starši so pri tem učencem za zgled.

- **Znanje, delovne in učne navade**

so naša skupna vrednota. Učitelji pri pouku uporabljajo sodobne oblike dela, ustvarjajo spodbudne pogoje za učenje in se stalno strokovno izpopolnjujejo, učence usmerjajo v iskanje informacij in so dosledni. Učenci redno opravljajo svoje učne obveznosti in aktivno sodelujejo pri pouku, se držijo navodil učiteljev in razvijajo delovne navade.

- **Odgovornost**

Vsi smo odgovorni, da izpolnjujemo svoje obveznosti na vseh ravneh vzgojno-izobraževalnega procesa in se zavedamo posledic. Zaposleni svoje obveznosti izpolnjujejo strokovno pravočasno in natančno. Na pouk so strokovno pripravljene. Učencem pomagajo pri doseganju ciljev.

Učenci poznajo svoje dolžnosti in jih tudi izvajajo, upoštevajo hišni red, redno opravljajo šolske in domače obveznosti, sodelujejo s sošolci.

- **Strpnost**

Vsi se zavedamo, da je vsak človek drugačen in drugačnost spoštujemo. Pri svojem delu smo korektni in strpni.

- **Sodelovanje**

Vsi si prizadevamo za medsebojno sodelovanje vseh udeležencev v vzgoji in izobraževanju.

Vzgojne dejavnosti

Proaktivne in preventivne dejavnosti

Delo v šoli je organizirano tako, da je učno okolje varno, vzpodbudno in ustvarjalno. Učenci prevzemajo odgovornost v širšem konceptu in prispevajo k normalizaciji življenja v skupnosti. Krepitev človeških vrednot je ključna. Šola je okolje kjer se gradi integriteta posameznika in družbe.

Razred/oddelek je primarna socialna skupina v šoli, zato pri načrtovanju dela z oddelčno skupnostjo posebno pozornost namenjamo oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti in reševanju problemov, ki so povezani z razredom. Vsaka oddelčna skupnost na prvih urah oddelčne skupnosti sprejme razredna pravila in posledice kršitev le-teh. Z razrednimi pravili in posledicami so seznanjeni vsi učitelji oddelčnega učiteljskega zbora. Učenci se aktivno vključujejo v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu s svojimi zmožnostmi.

Razrednik in učitelji vključujejo raznolike in aktivne metode dela, spremljajo razred, dogajanja med učenci in se odzivajo na probleme razreda ali posameznikov v razredu. Pri tem upoštevajo razvojni nivo učencev in posebnosti posameznih učencev. V okviru ur oddelčne skupnosti obravnavajo različne življenjske probleme učencev.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole organiziramo v okviru ur oddelčne skupnosti, dnevi dejavnosti, pri dejavnostih razširjenega programa ali kot posebne šolske projekte. Pri oblikovanju vzgojnih dejavnosti nam je vodilo medsebojno spoštovanje, odgovornost, strpnost in sodelovanje. V življenje in delo šole vključujemo starše, krajanke in strokovno usposobljene predavatelje,... Šola organizira prireditve za starše in krajanke, dneve odprtih vrat, sodelovanje v projektih, vključevanje prostovoljcev v vzgojno-izobraževalno delo.

Oblike sodelovanja s starši

Strokovni delavci in starši imamo svoje odgovornosti in pravice. Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši pa je predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Zelo pomembne so pogovorne ure, individualni pogovori in svetovanje staršem otrok s težavami na učnem ali vzgojnem področju.

Staršem na naši šoli omogočamo različne oblike sodelovanja:

- pogovorne ure (dopoldanski, popoldanski in fleksibilni čas),
- roditeljske sestanke,
- pogovore s svetovalno delavko šole,
- pogovore s specialno pedagoginjo za otroke s posebnimi potrebami,
- predavanja različnih strokovnih delavcev s področja vzgoje in izobraževanja,
- dneve odprtih vrat,
- poklicno svetovanje,
- različna neformalna srečanja (prireditve, športna srečanja, bralne urice, druženja staršev, učencev, učiteljev idr.),
- sodelovanje v svetu staršev in svetu zavoda,
- usmerjanje v starševske delavnice, v šolo za starše in v druge ustanove.

Učitelji obveščamo starše na različne načine: ustno, pisno, po telefonu, po elektronski pošti, eAsistent, preko publikacije, preko šolske spletne strani, z obvestili na oglasnih deskah v šoli idr.

O dogodkih, ki se tičejo posameznikov (tudi pohvale), učitelji starše obveščajo ustno, po telefonu ali pisno.

Po telefonu (kot nujno obvestilo) starše obvestimo o naslednjih dogodkih oz. stanjih:

- bolezen ali poškodba njihovega otroka,
- večja materialna škoda,
- težje kršitve šolskega reda, ki so posredno ali neposredno povezane z njihovim otrokom.

Dolžnosti šole so:

- obveščati starše o dogajanju v šoli v okviru formalnih oblik sodelovanja,
- strokovni delavec se lahko odloči za pogostejše sodelovanje izven formalnih oblik sodelovanja, če se starši angažirajo v enaki meri in izpolnijo vse dogovorjene obveznosti,
- predstaviti staršem petstopenjski program pomoči v primeru učnih težav otroka (pomoč v oddelku, dopolnilni pouk, skupinska učna pomoč, pomoč zunanjih institucij, dodatna strokovna pomoč) in ponudi ustrezne izobraževalne programe (prešolanje na drugo redno osnovno šolo, osnovno šolo s prilagojenim programom, vzgojni zavod, projektno šolo ...),
- omogočati sodelovanje staršev pri oblikovanju letnega delovnega načrta in vzgojnega načrta šole.

Dolžnosti staršev so:

- vpisati otroka v šolo in ga vključiti v vzgojno-izobraževalni proces,
- zagotavljati, da njihov otrok redno obiskuje pouk v okviru obveznega programa in izpolnjuje obveznosti in naloge, določene z akti osnovne šole,
- skrbeti za telesni, spoznavni, čustveni, moralni in socialni razvoj svojega otroka,
- navajati otroka na samostojnost, zato se od otroka poslovijo pred vrati šole,
- sporočati šoli odsotnost otroka in jo v zakonito določenem časovnem roku opravičijo v pisni obliki na listu A4-formata ali obvestijo po elektronski pošti,
- se aktivno vključevati v reševanje vzgojnih in učnih težav svojega otroka,
- sodelovati pri oblikovanju letnega delovnega načrta in vzgojnega načrta šole,
- vključevati se v strokovne organe šole in dajejo svoje predloge in utemeljena mnenja in na tak način prispevajo k napredku in razvoju šole.

Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem pri reševanju težav v povezavi s šolskim delom, odnosih z drugimi, razvijanju samokontrole in prevzemanju odgovornosti za svoja ravnanja. Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvoj pozitivne samopodobe, samokontrole in ugodnega počutja ter razvija odgovornost za lastna

ravnanja. Sem spadajo: razgovori učenca/učencev s šolsko svetovalno službo, z učiteljem, razrednikom in ravnateljem.

Po potrebi se bo sodelovalo tudi z zunanjimi institucijami. Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učno učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojem vedenju in ravnanju drugih ljudi,
- razumeti vzroke za neustrezno vedenje pri sebi in drugih,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, potrto ...,
- razvijati realno samopodobo,
- empatičnega vživljanja v druge in
- dosegati cilje, ki jih zastavi šola.

Šolska svetovalna služba:

- organizira in izvaja dejavnosti za krepitev vrednot iz vzgojnega načrta,
- svetuje učencem, staršem in sodelavcem pri reševanju vzgojne in učne problematike in
- sodeluje pri nekaterih vzgojnih postopkih, ki jih vodijo razredniki.

Učenci na sestankih šolske skupnosti razpravljajo o:

- načinih za uresničevanje vzgojnega načrta šole in
- ukrepih za preprečevanje kršitev in predlagajo možne rešitve.

Starši podpirajo postopke, ki so usmerjeni v izvajanje tega vzgojnega načrta in pri tem tudi sodelujejo.

Vzgojni postopki

Restitucija

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Poravnava naj bi bila smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Restitucija je oblika dejavnosti, ki učenca uči, da se sooči s posledicami svojih ravnanj, sprejme odgovornost in pomaga poiskati načine, s katerimi napako popravi.

Z restitucijo se otroku omogoči, da negativni izkoristek energije usmeri v načrtovanje, kako bo napako popravil:

- v rešitev mora vložiti trud (potreboval bo nekaj časa),
- poiskati mora rešitev, ki se veže na področje, kjer je naredil napako, in
- povračilo mora biti iskreno in enakovredno teži prekrška.

Nekaj možnosti oblik restitucije:

- učenec stvar popravi oz. vrne v prvotno stanje
- namenjanje svojega prostega časa (k boljšemu življenju na šoli, v skupnosti, pomoči potrebnim ...)
- pisanje lepih misli/prijetnih sporočil o osebi, ki je bila prizadeta oz. javno opravičilo ...
- vključitev v prostovoljno delo
- pomoč mlajšim učencem v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju
- priprava predloga in organiziranje razredne ure o tem, kako bo učenec prispeval k boljši klimi in odnosom na šoli
- pomoč v jedilnici
- pomoč v knjižnici
- urejanje učilnice
- pomoč učiteljem

Mediacija

Mediacija ali posredovanje v sporu je proces, ki ga usmerja mediator in v katerega se sprte strani ali strani, ki imata določeno sporno področje ali vprašanje, vključita prostovoljno z namenom iskanja rešitve, ki bi bila sprejemljiva za obe strani.

Mediator je usposobljen za vodenje procesa mediacije - pomaga udeležnim v procesu, da konstruktivno izrazijo probleme, želje in potrebe in aktivno sodelujejo pri iskanju rešitve. Mediator je nevtralen in skrbi za proces, glede vsebine pa se ne opredeljuje.

Poleg hitre in zadovoljive rešitve mediacija prispeva k izboljšanju odnosov in sodelovanja med sptima stranema, zmanjšuje možnost zaostrovanja sporov v prihodnje in prispeva k razvijanju učinkovitih oblik preprečevanja in razreševanja težav in nesoglasij.

Vzgojni ukrepi, opomini

Vzgojni ukrepi so posledice težjih ali lažjih ponavljajočih kršitev pravil šole in so način reševanja problemov, ki se s tem pojavijo. Uporabijo se:

- če trenutna situacija narekuje naglo ukrepanje (če je ogrožena varnost učenca),
- če učenci zavračajo sodelovanje pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene druge vzgojne dejavnosti (pogovor, svetovanje, restitucija),
- če učenci niso pripravljeni upoštevati potreb in pravic drugih ali ponavljajo kršitve pravil šolskega reda in dogovorov. Vzgojni ukrepi so lahko naslednji:
- zadržanje na razgovoru v zvezi z reševanjem problemov pri pouku, • zamrznitev ali odvzem statusa športnika ali umetnika,
- prepoved udeležbe v nadstandardnih programih šole (npr. prepoved udeležbe na šolskem plesu, šolskih ekskurzijah, taborih ...) in dnevih dejavnosti v okviru obveznega programa (vsebine mora učenec nadoknaditi sam v šoli v prisotnosti strokovnega delavca),
- vključevanje učencev v urejanje šolskih površin in šolskih prostorov,
- vključevanje učencev v pomoč mlajšim učencem pri učenju, domačih nalogah in igri. O vzgojnih ukrepih morajo biti obveščeni starši učenca. O vseh postopkih in ukrepih se vodijo zapisi. Vzgojni postopki in ukrepi so podrobneje opredeljeni v **Pravilih šolskega reda**.

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši pravila šolskega reda in ponareja uradne listine, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole in kadar predhodni vzgojni ukrepi niso dosegli namena. Šola lahko posameznemu učencu izreče vzgojni opomin trikrat v šolskem letu. Ob tretjem izrečenem vzgojnem opominu se učenca prešola na drugo šolo brez soglasja staršev.

Vzgojni ukrepi, izrekanje vzgojnih ukrepov ter sam postopek izrekanja so podrobneje opredeljeni v Pravilih šolskega reda. Postopek izrekanja vzgojnih opominov je določen s 60. f členom Zakona o osnovni šoli dopolnitvami in spremembami tega zakona).

Individualiziran načrt učenca

Šola za učenca, ki potrebuje posebno pozornost in strokovno pomoč, oblikuje individualizirani vzgojni načrt učenca. Učenec, starši in strokovni delavci šole sodelujejo pri oblikovanju individualiziranega vzgojnega načrta učenca. Ta naj učencu pomaga doseči pozitivne spremembe v načinih zadovoljevanja lastnih potreb, upoštevanja potreb in pravic drugih, sprememb na področju učenja in vedenja. Pri tem je potrebno upoštevati posebnosti učenca.

Kadar starši učenca niso pripravljeni sodelovati, oblikuje šola individualizirani vzgojni načrt brez njih.

Pohvale, priznanja, nagrade

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- šolska skupnost učencev šole
- oddelčne skupnosti
- razrednik
- drugi strokovni delavci šole
- mentorji dejavnosti
- ravnatelj
- starši (za izvenšolske dosežke)

Pohvale so lahko ustne ali pisne. Ustno so učenci pohvaljeni, kadar se izkažejo s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti. Pisne pohvale podeljujejo razredniki, učitelji in mentorji dejavnosti med šolskim letom in ob koncu. Med šolskim letom se pohvale podeljujejo oz. izrečejo po šolskem radiu, na šolski spletni strani, ob posebnih priložnostih, na prireditvah ali proslavah, ob koncu leta pa, kot sledi.

Priznanja in nagrade za posebne dosežke podeljuje učencem in učenkam ravnatelj šole na pobudo razrednika, oddelčnega učiteljskega zbora, mentorja dejavnosti, društev in drugih ustanov.

Ravnatelj podeli priznanja ob koncu šolskega leta učencem, ki izpolnjujejo enega ali več izmed naštetih kriterijev (Pravilnik o šolskih priznanjih, pohvalah in nagradah).

Vzgojni načrt Osnovne šole Šmartno pri Slovenj Gradcu zapisali strokovni delavci šole.

Posodobljen in potrjen na Svetu zavoda

OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu

Šmartno, dne, 14.03.2023

Ravnatelj:

Robert Sterkuš